

Załącznik do
Uchwały Nr XXI/213/2020
Rady Powiatu Łukowskiego
z dnia 18 grudnia 2020 r.

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W LATACH 2021-2025**

ŁUKÓW 2020

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Łukowskim.....	6
3. Cele Programu.....	7
4. Realizatorzy Programu.....	8
5. Źródła finansowania Programu	8
6. Adresaci Programu	8
7. Czas realizacji i zasięg Programu	9
8. Monitoring i Ewaluacja	9
9. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.....	10
10. Zakończenie	14

1. WPROWADZENIE

Niepełnosprawność uznawana jest za jeden z głównych problemów społecznych ze względu na jego rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie ze sobą niesie.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polski mówi, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa i obowiązków; wszyscy mają prawo do równego ich traktowania i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Oznacza to, że również osoby niepełnosprawne mają te same fundamentalne prawa, co wszyscy inni obywatele i nie mogą być dyskryminowane z powodu swojej dysfunkcji. W rzeczywistości jednak napotykają w życiu na zbyt wiele przeszkód, by mogły w pełni korzystać ze swoich konstytucyjnych praw. Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw wymaga stworzenia odpowiednich warunków korzystania z nich oraz mechanizmów wyrównywania szans.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych: „Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.”

Definicja zawarta w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych mówi: „Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę, oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”.

W Polsce jednym z podstawowych dokumentów chroniących interesy tej grupy osób oraz określającym ich prawa i uprawnienia jest uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z dnia 13 sierpnia 1997 r. nr 50 poz. 475).

W dokumencie tym Sejm stwierdza, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

Oznacza to w szczególności prawo osób niepełnosprawnych do:

- 1) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,

- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- 6) pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- 7) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
 - dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
 - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
 - dostępu do informacji,
 - możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 9) posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Powyższe prawa wynikają z Konstytucji, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego, dlatego też Sejm wzywa w uchwale Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.

Podstawę prawną opracowania Programu stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. Nr 426, ze zm.) art.35a, który mówi, że: „Do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.”

„Powiatowy program” jest dokumentem służącym realizacji polityki społecznej w Powiecie Łukowskim. Ma za zadanie kierunkować i koordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie. Jest on również dokumentem mającym ułatwić realizację przez powiat aktywnej polityki społecznej, zmierzającej do integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną. Ponadto stanowi

podstawę do opracowania i realizacji programów na rzecz tej grupy społecznej i uzyskania dodatkowych środków.

Działania w zakresie osób niepełnosprawnych, w tym zadania zapisane w „Powiatowym programie działania na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2021 – 2025” są podejmowane i realizowane w oparciu o przepisy:

- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawy Prawo Budowlane,
- ustawy o systemie oświaty,
- aktów wykonawczych do ustaw.

Głównym uwarunkowaniem realizacji Programu będzie współpraca samorządów lokalnych, służb socjalnych, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, a przede wszystkim wyzwalanie aktywności środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania istotnych problemów społecznych.

2. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W POWIECIE ŁUKOWSKIM

W powiecie łukowskim zamieszkuje 107 449 osób, z czego 53 402 to mężczyźni, a 54 047 stanowią kobiety (stan na 31.12.2019 r.) 88 879 to osoby powyżej 15 roku życia. Z danych szacunkowych GUS wynika, że wskaźnik częstości niepełnosprawności w Powiecie Łukowskim orzeczonej wśród osób powyżej 15 lat wynosi 7,23 % ogółu ludności, co daje nam liczbę 7 768 osób niepełnosprawnych. Należy jednak zauważyć, że liczba ta wydaje się być mocno zaniżona i wynika ze zmiany metodologii określania wskaźnika w stosunku do lat ubiegłych. W roku 2013 wg GUS podawał, że w powiecie łukowskim wskaźnik osób niepełnosprawnych powyżej 15 roku życia wynosi 13,2%, co wydaje się być wiarygodniejszą informacją.

W roku 2019 do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łukowie wpłynęło 2651 wniosków o wydanie orzeczenia, z czego 2289 dla osób powyżej 16 roku życia i 362 dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia. Z analizy danych Zespołu wynika, że tylko 626 z nich złożono w celu uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, co oznacza, że większość osób niepełnosprawnych jest zainteresowana korzystaniem z systemu pomocy społecznej, środowiskowego wsparcia oraz korzystania z ulg i uprawnień. Zespół wydał 2609 orzeczeń, w tym 509 osób zaliczono do znacznego stopnia niepełnosprawności, 1236 do umiarkowanego i 410 do lekkiego stopnia niepełnosprawności, wydano 29 orzeczeń o niezaliczeniu oraz 63 orzeczenia o odmowie wydania orzeczenia. W przypadku dzieci i młodzieży do 16 roku życia wydano 362 orzeczeń o niepełnosprawności.

Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym.

W roku 2019 do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łukowie wpłynęło łącznie 1 007 wniosków o pomoc z zakresu rehabilitacji społecznej. PCPR pozytywnie zrealizował 742 wnioski. Pośrednio z dofinansowania udzielanego przez PCPR skorzystało w roku 2019 1 023 osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

Dla zapewnienia osobom niepełnosprawnym niezdolnym do pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia – funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej obejmujące wsparciem 95 osób niepełnosprawnych, zlokalizowane w Łukowie oraz Stoczku Łukowskim.

Ponadto w Łukowie funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Wsparcia „Przyłądek”, będący jednostką pomocy społecznej podległą Staroście Łukowskiemu, zapewniającą 41 miejsc osobom niepełnosprawnym.

Funkcjonują również dwa zakłady aktywności zawodowej zlokalizowane w Łukowie oraz Stoczku Łukowskim. Dla zapewnienia całodobowej opieki osobom wymagającym tego typu usług w powiecie funkcjonują trzy domy pomocy społecznej

Sytuacja społeczno-ekonomiczna poszczególnych grup ludności, w tym osób niepełnosprawnych, jest pochodną ich sytuacji na rynku pracy. W ostatnich latach obserwuje się poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby niepełnosprawne mieszkające na wsi, niezwiązane z gospodarstwem rolnym, chociaż paradoksalnie to jednak właśnie rolnictwo daje zatrudnienie wielu osobom niepełnosprawnym, zwłaszcza starszym i słabo wykształconym.

3. CELE PROGRAMU

Głównymi celami Programu są zapewnienie osobom niepełnosprawnym podstawowych warunków do samodzielnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym oraz udzielanie niezbędnej pomocy osobom niepełnosprawnym w taki sposób, aby stawały się bardziej samodzielne i lepiej przygotowane do zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej.

Aby zrealizować powyższe cele, należy podjąć działania skierowane przede wszystkim na następujące grupy potrzeb:

- zapobieganie powstawaniu niepełnosprawności,
- wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie niepełnosprawności,
- wczesna rehabilitacja fizyczna i terapia małego dziecka,
- rehabilitacja fizyczna i społeczna osób dorosłych,
- ochrona socjalna, ekonomiczna i prawna,
- zaopatrzenie w pomoce ułatwiające normalne funkcjonowanie w społeczeństwie (w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze),
- usuwanie barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się i transportowych,
- zatrudnianie w zależności od możliwości zdrowotnych i posiadanych umiejętności,
- porady prawne dla osób wymagających takiej pomocy.

W realizacji tych celów muszą uczestniczyć zarówno samorządy lokalne jak i organizacje pozarządowe.

4. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Powiat Łukowski
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łukowie
3. Powiatowy Urząd Pracy w Łukowie
4. Jednostki Pomocy Społecznej Powiatu Łukowskiego
5. Gminy z terenu Powiatu Łukowskiego
6. Jednostki organizacyjne służby zdrowia Powiatu Łukowskiego
7. Jednostki oświatowe Powiatu Łukowskiego
8. Organizacje pozarządowe
9. Inne uprawnione podmioty

5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Działania realizowane w ramach Programu finansowane będą z następujących źródeł:

1. Środki pochodzące z budżetu państwa.
2. Środki pochodzące z budżetu powiatu.
3. Środki pochodzące z budżetów gmin z terenu powiatu łukowskiego.
4. Środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
5. Środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym darowizny i sponsoring.
6. Środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
7. Środki pochodzące z Funduszu Pracy.

6. ADRESACI PROGRAMU

1. Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny.
2. Instytucje i środowiska działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

7. CZAS REALIZACJI I ZASIĘG PROGRAMU

Lata 2021 – 2025 na terenie całego powiatu łukowskiego.

8. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring opierał się będzie na systematycznym zbieraniu danych dotyczących realizacji Programu i będzie służył do oceny skuteczności i efektywności realizowanych zadań. Niewątpliwie duże znaczenie będzie tu miała aktywność i zaangażowanie podmiotów realizujących oraz umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału.

Podstawowym elementem systemu monitoringu będzie sprawozdanie z realizacji Programu w roku następnym po zakończeniu roku sprawozdawczego. Będzie dokonywany głównie na podstawie własnych danych oraz informacji pozyskiwanych od podmiotów zaangażowanych w realizację. Monitorowanie Programu rozpocznie się od 2021 roku i będzie kontynuowane w całym okresie jego trwania. Sprawozdanie będzie częścią corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania Programu i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego trwania.

9. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

	Cele	Zadania	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji	Miejsce realizacji	Źródło finansowania
Rehabilitacja społeczna	Wyrobienie samodzielności i zaradności osobistej	Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	PCPR	2021-2025	KRAJ	PFRON ŚRODKI WŁASNE OS. NIEPEŁNOSPRAWN. INNE ZEWNĘTRZNE
		Dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	PCPR	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON ŚRODKI WŁASNE OS. NIEPEŁNOSPRAWN. NFZ INNE ZEWNĘTRZNE
		Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego	PCPR	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON ŚRODKI WŁASNE OS. NIEPEŁNOSPRAWN. INNE ZEWNĘTRZNE
		Tworzenie i prowadzenie placówek wspierających osoby niepełnosprawne: -ośrodki wsparcia -warsztaty terapii zajęciowej -inne	POWIAT GMINA ORGANIZACJE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON ŚRODKI WŁASNE ORGANIZATORA ŚRODKI WŁASNE JST WOJEWÓDZTWO INNE ZEWNĘTRZNE
	Wspieranie rodzin osób niepełnosprawnych.	Edukacja rodzin, rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych.	POWIAT ORGANIZACJE INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	POZYSKANE ŚRODKI ŚRODKI WŁASNE ORGANIZACJI
	Likwidacja barier	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	PCPR	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON ŚRODKI WŁASNE OS. NIEPEŁNOSPRAWN. INNE ZEWNĘTRZNE
		Przystosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb os. niepełnosprawnych	POWIAT GMINA INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI OBIEKTY PUBLICZNE	PFRON ŚRODKI WŁASNE WŁAŚCICIELA OBIEKTU INNE ZEWNĘTRZNE

	Likwidacja barier transportowych	POWIAT GMINA ORGANIZACJE INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON ŚRODKI WŁASNE JST ŚRODKI WŁASNE ORGANIZACJI INNE ZWENĘTRZNE
Umożliwienie kształcenia osób niepełnosprawnych.	Likwidacja barier w dostępie do edukacji poprzez realizowanie programów	POWIAT GMINA PCPR ORGANIZACJE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON; ŚRODKI WŁASNE JST ŚRODKI WŁASNE OS. NIEPEŁNOSPRAWN. INNE ZEWNĘTRZNE
	Tworzenie oddziałów integracyjnych	GMINA POWIAT	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST INNE ZEWNĘTRZNE PFRON
	Edukacja kadry mającej kontakt z osobami niepełnosprawnymi	POWIAT PCPR GMINA	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST PFRON INNE ZWENĘTRZNE
	Kształtowanie właściwych postaw i zachowań w stosunku do osób niepełnosprawnych	PCPR POWIAT GMINA	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST PFRON INNE ZEWNĘTRZNE
Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Podjęmowanie działań mających na celu wykorzystanie środków zewnętrznych	POWIAT PCPR PUP PARTNERZY INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	PFRON ŚRODKI ZEWNĘTRZNE ŚRODKI WŁASNE INNE POZYSKANE
	Podjęmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, nabywanie nowych umiejętności, rozwijanie samodzielności, kompetencji i możliwości samorealizacji	POWIAT PCPR PUP PARTNERZY INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE PFRON ŚRODKI ZEWNĘTRZNE INNE POZYSKANE

	Rozwijanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.	Pomoc w tworzeniu i wspieranie: klubów, grup wsparcia, stowarzyszeń	POWIAT PCPR INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST ŚRODKI ZEWNĘTRZNE INNE POZYSKANE
		Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	POWIAT PCPR GMINA	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST PFRON ŚRODKI ZEWNĘTRZNE INNE POZYSKANE
rehabilitacja zawodowa	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.	Przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej, wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWN. PFRON FUNDUSZ PRACY ŚRODKI ZEWNĘTRZNE
		Zapewnienie osobie niepełnosprawnej równego dostępu do rynku pracy	POWIAT PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE FUNDUSZ PRACY PFRON ŚRODKI ZEWNĘTRZNE
		Zwrot kosztów pracodawcy za wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	FUNDUSZ PRACY PFRON ŚRODKI WŁASNE PRACODAWCY INNE POZYSKANE
		Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe	PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE FUNDUSZ PRACY INNE POZYSKANE
		Organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych	PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	FUNDUSZ PRACY PFRON INNE POZYSKANE

		Wspieranie stażu os. niepełnosprawnych	PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	FUNDUSZ PRACY PFRON INNE POZYSKANE
		Pozyskiwanie środków celem zwiększenia liczby miejsc zatrudnienia	PUP	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE INNE POZYSKANE
	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym	Podjęcie działań mających na celu wykorzystanie środków zewnętrznych	POWIAT PCPR PUP PARTNERZY INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST ŚRODKI ZEWNĘTRZNE PFRON INNE POZYSKANE
		Podjęcie działań mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych. Nabywanie nowych umiejętności rozwijanie samodzielności i kompetencji osób niepełnosprawnych	POWIAT PCPR PUP PARTNERZY INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST ŚRODKI ZEWNĘTRZNE PFRON INNE POZYSKANE
Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych		Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości reprezentowania swojego środowiska przy przedsięwzięciach na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej	POWIAT PCPR POWIATOWA SPOŁECZNA RADA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAW. ORGANIZACJE INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST PFRON ŚRODKI WŁASNE ORGANIZACJI ŚRODKI ZEWNĘTRZNE INNE POZYSKANE
		Dostęp do wszechstronnej rehabilitacji	POWIAT PCPR GMINA ORGANIZACJE INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST PFRON ŚRODKI ZEWNĘTRZNE INNE POZYSKANE
		Umożliwienie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym, publicznym, sportowym, artystycznym	POWIAT PCPR GMINA ORGANIZACJE INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST PFRON ŚRODKI WŁASNE ORGANIZACJI ŚRODKI ZEWNĘTRZNE INNE POZYSKANE

		Umożliwienie dostępu do otwartego rynku pracy zgodnie z możliwościami, wykształceniem i kwalifikacjami	PUP POWIAT PCPR GMINA ORGANIZACJE INNE	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST FUNDUSZ PRACY PFRON POZYSKANE ŚRODKI INNE ZEWNĘTRZNE
		Dostęp do szkolnictwa integracyjnego, specjalnego, indywidualnego, zawodowego.	POWIAT GMINA	2021-2025	POWIAT ŁUKOWSKI	ŚRODKI WŁASNE JST ŚRODKI ZEWNĘTRZNE PFRON INNE POZYSKANE

10. ZAKOŃCZENIE

Program zawiera informacje o stanie istniejącym oraz kierunkowy plan działania na lata 2021-2025.

Realizacja sformułowanych w Programie celów i zadań przyniesie konkretne efekty i pozwoli na rozwiązywanie pojawiających się problemów zarówno osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie powiatu jak i całej społeczności Powiatu Łukowskiego. Gwarantem sukcesu powinna być zasada, że wszystkie działania będą podejmowane na zasadzie dialogu i współpracy z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne.